

бюджетних надходжень необхідно збільшувати субсидування полісів агрострахування. Але варто зазначити, що низька популярність страхування серед фермерів та агропідприємств є, в першу чергу, через: відсутність страхової культури, недовіри до страховиків, не розуміння сутності ризику та ігнорування управління ризиками [6]. Тож, для розвитку агрострахування державі варто не тільки субсидувати поліси, але й сприяти довірі фермерів до страховиків.

Отже, страхування в сфері аграрного виробництва є важливим аспектом розвитку агропромислового комплексу України. Надійна система ризик-менеджменту в сільському господарстві підвищить рівень продовольчої безпеки України та світу, приверне увагу іноземних та національних інвесторів, створить умови для розвитку сільської місцевості, зниження безробіття в селах і селищах. Страхування врожаю значно знизить ймовірність банкрутств агропідприємств внаслідок несприятливих погодних умов або інших ризиків, це в свою чергу знизить ризиковість кредитування та як наслідок відсотки по кредитах. Також сприятиме розвитку страхової галузі, і як наслідок збільшення інвестиційного потенціалу країни загалом.

Список використаних джерел

1. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012 N 5403-VI. ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 15.03.2023).
2. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09.02.2012 № 4391-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text> (дата звернення: 13.03.2023).
3. Аграрії отримають державну підтримку при страхуванні галузевих ризиків – спільний законопроект Національного банку та Мінекономіки. 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/agrariyi-otrimayut-derjavnu-pidtrimku-pri-strahuvanni-galuzevih-rizikiv--spilniy-zakonoprojekt-natsionalnogo-banku-ta-minekonomiki> (дата звернення: 13.03.2023).
4. La réforme de l'assurance récolte. 2023. URL: <https://agriculture.gouv.fr/la-reforme-de-lassurance-recolte> (дата звернення: 15.03.2023).
5. Ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w 2023 r. URL: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ubezpieczenia-upraw-rolnych-i-zwierzat-gospodarskich-w-2023-r2> (дата звернення: 18.03.2023).
6. Перспективи агрострахування в Україні. 2019. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ahrostrakhuvannia/item/12688-perspektyvy-ahrostrakhuvannia-v-ukraini.html> (дата звернення: 18.03.2023).

УДК 368.1(477):005.591.6

Кисільова І.Ю.,
к.ф.-м.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Запорізький національний університет,
Кармазіна В.С.,
магістр,
Запорізький національний університет
viktoria240401@gmail.com

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Впровадження інноваційних технологій у сферу українського страхового ринку є дуже актуальною та фундаментальною темою в сучасному світі. Новітні технології та їх активне застосування можуть допомогти підвищити якість послуг, забезпечити ефективний і швидкий доступ до них, зменшити витрати компаній і покращити конкурентоспроможність страхового ринку України.

Базовими проблемами, з якими доводиться стикатися страховим компаніям, можна вважати такі: недосконалість законодавчої бази та її невідповідність відповідно до провадження нових реформ у всіх сферах економіки (повільне реагування законодавства на зміни); високий рівень конкуренції; дефіцитні фінансові ресурси бізнесу; низька капіталізація страхових компаній; недостатній рівень розвитку інфраструктури страхового ринку; низький рівень довіри до страхового інституту; нестача кваліфікованих кадрів; недостатнє впровадження ІТ тощо. Саме тому заходи із поліпшення інноваційної діяльності на страховому ринку України мають стати основним інструментом вирішення існуючих проблем, що сприятиме подальшому втіленню позитивних перспектив і прогнозів у життя [1].

Аналізуючи статистичну інформацію щодо кількості та частки інноваційно активних підприємств, які задіяні у сфері страхування, перестрахування, допоміжних видах діяльності зі страхування, можна виокремити проблему недостатності аудиту даної сфери, оскільки останніми офіційно дослідженими є 2016–2020 рр., та обсяг таких підприємств, які готові та вже впроваджують нові технології спадає (рис. 1).

Вид діяльності на страховому ринку	Кількість інноваційно активних підприємств, одиниць		Частка кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості підприємств, %	
	2016-2018	2018-2020	2016-2018	2018-2020
Страхування, перестрахування та недержавне пенсійне забезпечення, крім обов'язкового соціального страхування	57	6	42,5	12,0
Фінансова та страхова діяльність	222	12	38,3	6,5
Допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування	30	1	27,5	5,9

Рис. 1. Кількість інноваційно активних підприємств на страховому ринку України

Джерело: складено авторами на основі [2]

Однак за 2021–2023 рр. ринок страхування почав активніше розвиватися, незважаючи на повномасштабну війну, спричинену військовою агресією РФ від 24.02.2022 р. Це доводять аналітичні дані міжнародних рейтингових агентств, наприклад, за оцінкою «Insurance Europe», рівень страхових премій в Україні зріс приблизно на 21 % у 2022 р. порівняно із 2021 р. [3].

Наразі на ринку страхування можна виокремити інноваційні технології, які продовжують функціонувати та модернізуватися.

1. Кібер-страхування – дозволяє компенсувати можливі втрати від пошкодження, руйнування або викрадення корпоративних і клієнтських даних. Swiss Re прогнозує, що глобальні премії кіберстрахування досягнуть 23 млрд дол. до 2025 р. з 10 млрд дол. у 2021 р. Страховими компаніями, які працюють над розробкою і впровадженням таких програм страхування в Україні, є «РЗУ Україна», «ВУСО», «АСКА», «Global Garant», «Українська страхова група», «ІНГО Україна» [4; 5].

2. InsurTech – дає змогу використовувати інноваційні технології, які мають переваги у страхування, тобто це сплав технології, ІТ-рішень і страхового продукту. Страхова компанія «АСКА» представила першою на вітчизняному ринку програму КАСКО.

3. Peer-to-Peer Insurance (P2P-страхування) – користувачі об'єднуються у групи та формують фонд із внесків, одна частина з яких іде на покриття страхових випадків, а друга – на перестраховування великих ризиків страховиків. P2P-страхові повертають клієнтам наприкінці року невикористану частину коштів, які призначалися для можливих виплат, тоді як у звичайних страхових компаніях ці кошти залишаються у якості прибутку. Розробка смарт-контрактів, які полегшать відшкодування збитків через погані погодні умови, що можуть пошкодити майно, є одним із обов'язків страхових компаній. Така технологія в Україні представлена «PZU Україна Страхування життя» [5; 7].

4. Блокчейн оптимізує бізнес-процеси, підвищуючи ефективність до 30 %. За даними ФБР, збитки від страхового шахрайства в США перевищують 40 мільярдів доларів на рік, а страхові компанії можуть покращити процес позовів у 3 рази швидше і в 5 разів дешевше за допомогою технології блокчейн [5; 7].

5. Інтернет речей – це мережа цифрових фізичних пристроїв, які взаємодіють із реальним світом, один з одним і з серверами. Наприклад, у сфері страхування життя, такі носії техніки, як Fitbit та інші програми для здоров'я передають дані страховикам, що дає змогу точніше оцінити страховий ризик та адаптувати стратегію управління ризиками.

6. Технології автоматизації (RPA, Big Data and machine learning (ML), програмування без коду), аналітичні технології (ШІ, прогнозна аналітика). В Україні ця категорія була представлена CIVILKIN – веб-сервіс і додаток для придбання та управління страховими полісами, EWA-SaaS платформа, AlfaProtection – сервіс, який захищає компанії, що працюють у сфері електронної комерції, від шахрайства з оплатою [5].

7. Одним із вагомих досягнень є інноваційне рішення Моторно-транспортного (страхового) бюро України та страхових компаній затвердити електронний поліс «Зелена картка» для виїзду за кордон на авто. Така альтернатива паперовим документам зняла навантаження зі страхових компаній у період ажіотажу та допомогла українцям застрахуватися віддалено [6].

Отже, страховий бізнес є одним з головних рушіїв технологічного прогресу в економіці. За останні роки на страховому ринку України було запущено велику кількість проєктів, які продовжують діяти та вдосконалювати рівень розвитку держави загалом. За прогнозами протягом поточного 2023 р. та досягнувши піку в 2024 р. використання усіх вищенаведених технологій призведе до цілеспрямованіших страхових продуктів і підвищення лояльності та довіри клієнтів.

Список використаних джерел

1. Сосновська О.О., Сіренька І.І. Тенденції інноваційного розвитку страхових компаній в Україні. *Науковий журнал «European scientific journal of Economic and Financial innovation»*, 2021. Вип. 2 (8). С. 20-30. URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39553/1/O_Sosnovska_I_Sirenka_ESJEFI_2\(8\)_FITU.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39553/1/O_Sosnovska_I_Sirenka_ESJEFI_2(8)_FITU.pdf) (дата звернення: 20.03.2023).
2. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.03.2023).
3. Insurance Europe. URL: <https://www.insuranceeurope.eu> (дата звернення: 20.03.2023).
4. Глобальні премії з кіберстрахування до 2025 року досягнуть \$23 млрд – Swiss Re. *Електронний портал «Forinsurer»*. URL: <https://forinsurer.com/news/22/11/29/42059> (дата звернення: 20.03.2023).
5. Конарівська О.Б. Роль інноваційних технологій в страхуванні на ринку страхових послуг України. *Вісник НУВГП. Економічні науки*, 2019. Т.4 Вип.88. С. 36-47. URL: <https://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/ve420194/697> (дата звернення: 20.03.2023).
6. Як змінюється ринок страхування в Україні під час війни? Розповідає сервіс страхування hotline.finance. *Електронний портал «Forbes»*. URL: <https://forbes.ua/innovations/yak-zminyuetsya-rinok-strakhuvannya-v-ukraini-pid-chas-viyni-rozpovidaє-servis-strakhuvannya-hotlinefinance-21062022-6627> (дата звернення: 20.03.2023).
7. Як блокчейн-технології використовуються в страховому секторі? *Електронний портал «Forinsurer»*. URL: <https://forinsurer.com/news/22/04/28/41197> (дата звернення: 20.03.2023).